



V Bruselu dne 12.3.2020
COM(2020) 97 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ
O VNĚJŠÍ ČINNOSTI EIB V RÁMCI ROZPOČTOVÉ ZÁRUKY EU V ROCE 2018**

1. ÚVOD

Vnější úvěrový mandát Evropské investiční banky (EIB) je důležitým nástrojem, jehož prostřednictvím Evropská unie podporuje investice v partnerských zemích. Jeho základ tvoří záruka z rozpočtových zdrojů EU, kterou EIB poskytuje Evropská komise, aby bance umožnila zvýšit poskytování úvěrů mimo EU na podporu politik EU. Záruka EU zahrnuje jasně vymezené případy, kdy dlužníci nedokážou splácet finanční prostředky, jež dluží EIB. Tímto způsobem záruka EU zvyšuje schopnost EIB nést investiční riziko. Právním základem vnějšího úvěrového mandátu je rozhodnutí č. 466/2014/EU (dále jen „rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu“¹), naposledy pozměněné v roce 2018². Pokud EIB požádá o plnění ze záruky EU, platby se provádějí ze Záručního fondu pro vnější vztahy³.

Vnější úvěrový mandát podporuje činnost EIB v zemích usilujících o přistoupení k EU, v zemích východního a jižního sousedství, v Asii, Latinské Americe a Jižní Africe, přičemž celkem je v současnosti způsobilých 64 zemí. Ve stávajícím období vnějšího úvěrového mandátu (2014–2020) jsou z rozpočtu EU poskytovány záruky na operace EIB až 32,3 miliardy EUR spolu se závazkem uhradit prvních 65 % ztrát, které mohou vzniknout v rámci zaručeného portfolia. Rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu stanoví stropy záruky pro jednotlivé zeměpisné regiony a dílčí regiony.

Komise v nedávné době zveřejnila komplexní hodnocení provádění vnějšího úvěrového mandátu od poloviny roku 2014 do konce roku 2018⁴.

Tato výroční zpráva poskytuje základní přehled o činnostech EIB v rámci záruky EU v roce 2018⁵. Shrnuje také operace, které EIB provedla bez záruky EU (tj. na „vlastní riziko“), a poskytuje tak úplnější představu o činnosti EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát⁶.

2. KLÍČOVÉ VÝSLEDKY

V roce 2018 podepsala EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, operace v celkové hodnotě 5,8 miliardy EUR⁷. Z této celkové částky zahrnuje záruka EU operace

¹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU ze dne 16. dubna 2014, kterým se poskytuje záruka EU za případné ztráty Evropské investiční banky z finančních operací na podporu investičních projektů mimo Unii (Úř. věst. L 135, 8.5.2014, s. 1).

² Pozměňující rozhodnutí (EU) 2018/412 ze dne 14. března 2018 (Úř. věst. L 76, 19.3.2018, s. 30).

³ Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 ze dne 25. května 2009, kterým se zřizuje Záruční fond pro vnější vztahy (kodifikované znění) (Úř. věst. L 145, 10.6.2009, s. 10), naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/409 ze dne 14. března 2018.

⁴ SWD(2019) 333 final a související dokumenty, k dispozici na adrese https://ec.europa.eu/info/commission-staff-evaluation-european-investment-banks-external-lending-mandate-2014-18_en.

⁵ Tato zpráva byla vypracována v souladu s požadavky stanovenými v článku 11 rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu.

⁶ V současnosti má EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, čtyři nástroje vlastního rizika, a to předvstupní nástroj financování (PAF), nástroj pro financování politiky sousedství (NFF), nástroj pro opatření v oblasti klimatu a životního prostředí (CAEF) a nástroj pro strategické projekty (SPF). Poslední dva nástroje se vztahují i na africké, karibské a tichomořské země a zámořské země a území členských států EU.

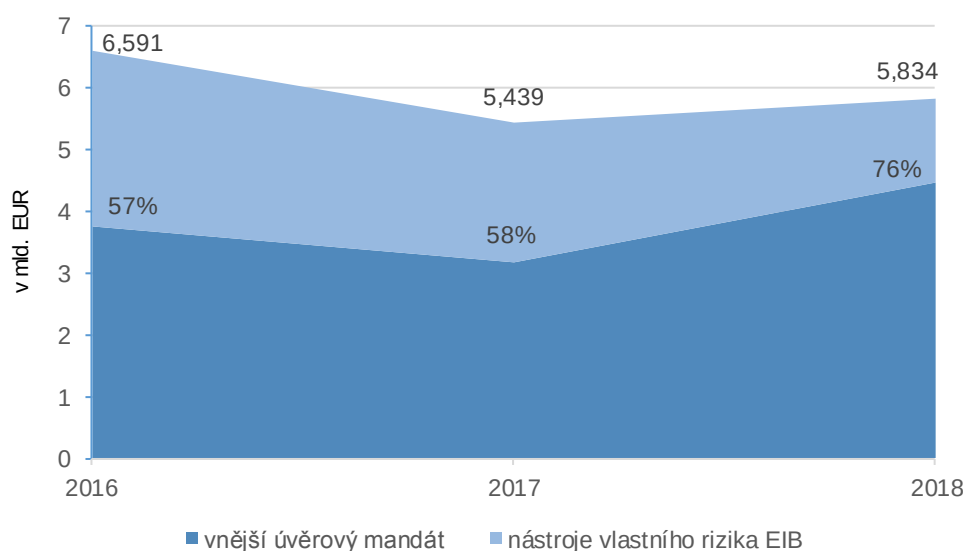
⁷ Kromě toho byly během roku 2018 převedeny pod vnější úvěrový mandát na období 2014–2020 dvě operace podepsané v letech 2005–2006, jejichž objem dohromady činil 150 milionů EUR. Tyto dvě operace nejsou

v hodnotě přes 4,46 miliardy EUR (tj. vztahuje se na ně vnější úvěrový mandát), což představuje téměř 50 úvěrových smluv. Zbývající operace jsou financovány prostřednictvím nástrojů vlastního rizika EIB.

Ve srovnání s rokem 2017, kdy byly v rámci vnějšího úvěrového mandátu podepsány operace v hodnotě pouhých 3,2 miliardy EUR, jsou objemy za rok 2018 zřetelně vyšší. Oproti tomu objem operací EIB na vlastní riziko v zemích, na které se vztahuje vnější úvěrový mandát, klesl z 2,3 miliardy EUR v roce 2017 na 1,4 miliardy EUR v roce 2018⁸.

Graf č. 1 znázorňuje vývoj úvěrů, na které se vztahuje vnější úvěrový mandát, a úvěrů poskytnutých v rámci nástrojů vlastního rizika v letech 2016 až 2018 (podepsané částky po odečtení zrušených částek). V daném období se v těchto regionech záruka EU vztahovala v průměru na 64 % financování poskytnutého EIB⁹.

Graf č. 1: Meziroční vývoj objemu úvěrů EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát



V souladu s rozhodnutím o vnějším úvěrovém mandátu se charakter záruky EU liší v závislosti na dotčené finanční operaci EIB:

- Komplexní záruka, která zahrnuje jak operační, tak politická rizika, je poskytována na finanční operace s protistranami z veřejného sektoru (obvykle na rozvoj infrastruktury) a rovněž na úvěry EIB poskytnuté bankám či společnostem, které

zahrnuty v přehledu operací podepsaných v roce 2018 uvedeném v této výroční zprávě, byly však zohledněny v přehledu kumulativní míry využití vnějšího úvěrového mandátu (tabulka č. 2 v oddíle 3.2).

⁸ Snížení objemu operací EIB na vlastní riziko v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, lze v roce 2018 připsat zejména zpomalení činností EIB v Turecku a projektům souvisejícím s opatřeními v oblasti klimatu v Asii, Střední Asii a Latinské Americe, kterých bylo sice více, ale byly menší.

⁹ Rozdíly oproti částkám zveřejněným v předchozích zprávách jsou důsledkem zrušených smluv. Dvě operace převedené během roku 2018 pod vnější úvěrový mandát na období 2014–2020 z předchozích mandátů nejsou v grafu zahrnuty.

disponují státní zárukou, a na finanční operace, na něž se vztahuje soukromý mandát iniciativy na posílení ekonomické odolnosti, zřízené v návaznosti na přezkum vnějšího úvěrového mandátu v polovině období v roce 2018¹⁰. Komplexní záruka EU se v roce 2018 vztahovala na finanční operace podepsané v rámci vnějšího úvěrového mandátu v hodnotě 4,2 miliardy EUR neboli na téměř 95 % finančních operací.

- Na ostatní operace v soukromém sektoru je poskytována záruka *ke krytí politických rizik*, jejíž rozsah je omezenější¹¹. V roce 2018 zahrnovala finanční operace v objemu 242 milionů EUR.

Kumulativní úroveň čerpání finančních prostředků v období vnějšího úvěrového mandátu 2014–2020 na konci roku 2018 dosáhla 33 % čisté hodnoty podepsaných úvěrů (5,8 miliardy EUR) oproti 18 % v roce 2016 a 25 % v roce 2017. Zejména u projektů v oblasti infrastruktury probíhá čerpání finančních prostředků EIB postupně a v průběhu řady let¹².

3. FINANČNÍ OPERACE

3.1 PŘEHLED NOVÝCH FINANČNÍCH OPERACÍ EIB PODLE CÍLŮ

Každá operace v rámci vnějšího úvěrového mandátu přispívá k jednomu ze dvou „vertikálních“ cílů, jimiž jsou a) rozvoj místního soukromého sektoru a b) rozvoj sociální a hospodářské infrastruktury. Vedle toho mohou tytéž operace přispívat rovněž (zcela nebo částečně) k „horizontálním“ cílům, kterými jsou opatření v oblasti klimatu, regionální integrace a dlouhodobá ekonomická odolnost¹³.

Celkový objem investic EIB podepsaných v rámci vnějšího úvěrového mandátu v roce 2018 dosáhl 4,46 miliardy EUR. Dvě třetiny této částky (3 miliardy EUR) přispějí k budování sociální a hospodářské infrastruktury. Zbývající jedna třetina podpoří rozvoj místního soukromého sektoru, zejména prostřednictvím lepšího přístupu k financování pro malé a střední podniky.

Z téhož celkového objemu podepsaného v rámci vnějšího úvěrového mandátu v roce 2018 bude 35 % použito coby příspěvek na cíl týkajícímu se opatření v oblasti klimatu, 17 % na podporu regionální integrace a 19 % přispěje k cíli v podobě dlouhodobé ekonomické odolnosti (viz graf č. 2).

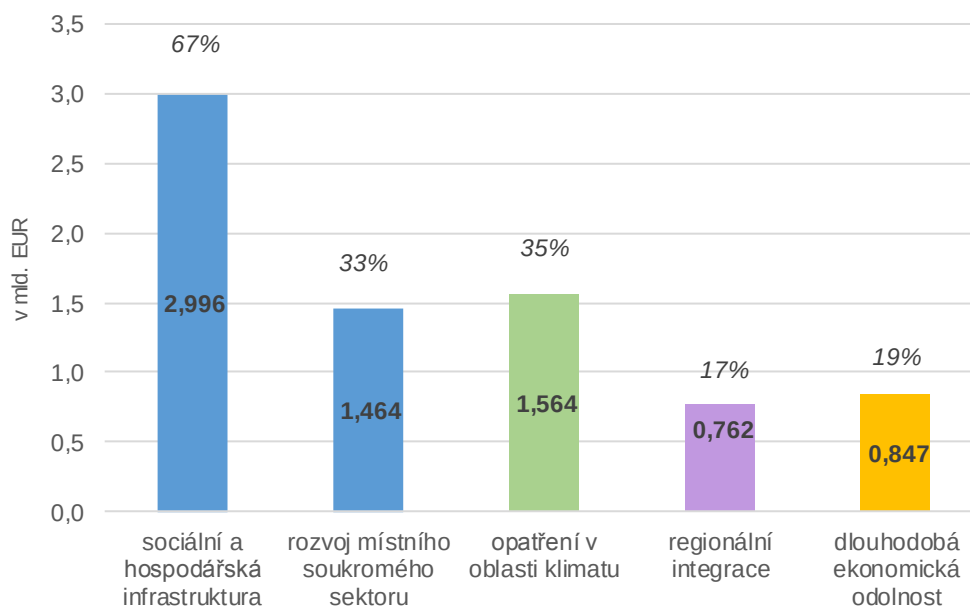
¹⁰ Komplexní záruka EU umožňuje EIB upustit od rizikové přírážky, kterou by jinak musela zahrnout do své úrokové sazby. V důsledku toho si mohou partnerské země nebo jejich instituce/společnosti půjčovat od EIB s významně nižšími náklady. Podrobná analýza viz SWD(2019) 333, s. 10–11, 21 a 33–37.

¹¹ Záruka ke krytí politických rizik se vztahuje na platby, které nebyly provedeny v důsledku nepřevedení devizových prostředků, vyvlastnění, války či občanských nepokojů nebo odepření spravedlnosti po porušení smlouvy. Neodráží se v nižším ocenění rizika ze strany EIB.

¹² Podrobnější analýza čerpání prostředků viz nedávné hodnocení útvarů Komise SWD(2019) 333, s. 28–30.

¹³ Viz článek 3 rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu.

Graf č. 2: Přínos k naplnění cílů vnějšího úvěrového mandátu (v mld. EUR)



Pozn.: Jeden projekt může přispět k více než jednomu cíli vnějšího úvěrového mandátu. Cíle „opatření v oblasti klimatu“, „regionální integrace“ a „dlouhodobá ekonomická odolnost“ jsou průřezové (horizontální), vztahují se na všechny projekty, a proto se s dvěma dalšími cíli překrývají. Součet objemů podepsaných úvěrů na rozvoj místního soukromého sektoru a na hospodářskou a sociální infrastrukturu představuje celkový objem podepsaných úvěrů v daném roce¹⁴.

Rozvoj místního soukromého sektoru, zejména podpora malých a středních podniků

V roce 2018 podepsala EIB operace na podporu rozvoje místního soukromého sektoru v hodnotě 1,72 miliardy EUR, z toho 1,46 miliardy EUR v rámci vnějšího úvěrového mandátu. Naprostá většina těchto finančních prostředků byla poskytnuta formou úvěrových linek pro místní finanční zprostředkovatele (zejména banky) pro účely dalšího poskytování úvěrů malým a středním podnikům a společnostem se střední tržní kapitalizací. Čtyři z těchto úvěrových linek mají dosáhnout až k bankám druhé úrovně, konkrétně v Arménii, Libanonu, Černé Hoře a Jižní Africe. EIB rovněž na vlastní riziko podepsala jednu novou úvěrovou linku určenou na mikrofinancování v Jordánsku.

¹⁴Operace v hodnotě 847 milionů EUR přispívající k dlouhodobé ekonomické odolnosti zahrnují rovněž několik operací, které EIB podepsala před uzavřením stávající dohody o poskytnutí záruky prostřednictvím vnějšího úvěrového mandátu mezi Komisí a EIB v říjnu 2018. Jejich zahrnutí do cíle dlouhodobé ekonomické odolnosti bylo potvrzeno rozhodnutím Komise C(2019) 2901 final ze dne 17. dubna 2019. V nedávno zveřejněném hodnocení vnějšího úvěrového mandátu (SWD(2019) 333) nebyly tyto „přechodné operace“ zohledněny ve statistickém výpočtu. Tento rozdíl ve výpočtu vysvětluje, proč se v hodnocení na s. 27 uvádí, že pouze „10 % úvěrů podepsaných v roce 2018 v rámci vnějšího úvěrového mandátu přispělo k cíli dlouhodobé ekonomické odolnosti“, zatímco graf č. 2 v této výroční zprávě uvádí, že odolnost podpoří 19 % částek podepsaných v rámci vnějšího úvěrového mandátu v daném roce.

Kromě toho EIB v rámci svých nástrojů vlastního rizika investovala do fondů soukromého kapitálu, zejména do Fondu pro zelený růst (Green Growth Fund) v jižním Středomoří a do Fondu ekologických podniků (EcoEnterprises) v Latinské Americe. V neposlední řadě poskytla také úvěr na rozvoj tří průmyslových zón v Libanonu a úvěry ukrajinské společnosti působící v odvětví zemědělského podnikání a výroby elektřiny z biomasy.

Rozvoj sociální a hospodářské infrastruktury

Finanční operace přispívající k rozvoji sociální a hospodářské infrastruktury v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, dosáhly v roce 2018 výše 4,12 miliardy EUR v podobě úvěrů podepsaných EIB, z čehož jsou téměř 3 miliardy EUR kryty ze záruky EU. Hlavními dotčenými odvětvími byla energetika, doprava a vodohospodářství/kanalizace.

Nové investice do infrastruktury v rámci vnějšího úvěrového mandátu zahrnují modernizaci infrastruktury pro přenos elektřiny na Ukrajině, tunel pod Bosporem, silniční koridor v Bosně a Hercegovině, modernizaci železničního vozového parku v Bangladéši, renovaci sítě metra v Buenos Aires nebo čističky odpadních vod v Egyptě.

V rámci nástrojů vlastního rizika podepsala EIB v roce 2018 financování, které se například týkalo rozvoje solární energetiky v Mexiku, městské dopravy v Bengalúru a Bogotě nebo vodohospodářské a kanalizační infrastruktury v Panamě a Uzbekistánu.

Přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování

Opatření v oblasti přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírňování podpoří v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, úvěry v hodnotě 2,5 miliardy EUR podepsané v roce 2018, z čehož je téměř 1,6 miliardy EUR kryto ze záruky EU¹⁵. Na konci roku 2018 činil kumulativní poměr opatření v oblasti klimatu v období stávajícího vnějšího úvěrového mandátu více než 35 % čisté hodnoty podepsaných úvěrů, čímž byl překročen cíl ve výši 25 % stanovený v rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu.

Nejvíce k cíli týkajícímu se opatření v oblasti klimatu přispějí nižší emise uhlíku z dopravy a investice do obnovitelných zdrojů energie. Přizpůsobování se změně klimatu nadále představuje v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, méně než 10 % financování EIB v souvislosti s klimatem.

Regionální integrace

V roce 2018 podepsala EIB 12 nových projektů, které přispějí k průřezovému cíli regionální integrace. Největším z nich je transanatolský plynovod. Prostřednictvím dalších operací zahrnutých do této kategorie budou financována dopravní spojení (například železniční trať Niš–Dimitrovgrad v Srbsku) nebo modernizace systémů řízení letového provozu v Srbsku a Kosovu.

Iniciativa na posílení ekonomické odolnosti

¹⁵ V mnoha případech přispívá k cíli týkajícímu se změny klimatu pouze část určitého projektu, a jako příspěvek k dosažení tohoto cíle je proto vykázána pouze část celkového úvěru poskytnutého na daný projekt.

Iniciativu na posílení ekonomické odolnosti zahájila EIB v roce 2016 jakožto příspěvek k evropské reakci na výzvy spojené s migrací a přílivem uprchlíků¹⁶. V souvislosti s přezkumem vnějšího úvěrového mandátu v polovině období, který byl dokončen v roce 2018, byl v rozhodnutí o vnějším úvěrovém mandátu představen dodatečný cíl spočívající v dosažení dlouhodobé ekonomické odolnosti. Kromě toho bylo vyčleněno 1,4 miliardy EUR na investice veřejného sektoru, které mají přispět k cíli ekonomické odolnosti, a byl vytvořen zvláštní „soukromý mandát iniciativy na posílení ekonomické odolnosti“ v hodnotě 2,3 miliardy EUR, aby byly zaručeny investice soukromého sektoru podporující dlouhodobou ekonomickou odolnost. Soukromý mandát iniciativy na posílení ekonomické odolnosti je specifický v tom, že poskytuje EIB komplexní záruční krytí, což jí umožňuje schválit finanční operace s vyšším rizikem¹⁷.

Do konce roku 2018 schválila EIB operace v hodnotě 4,1 miliardy EUR, které by měly podle předpokladů reagovat na tento nový cíl vnějšího úvěrového mandátu. Více než polovinu z nich tvoří úvěrové linky (zejména pro poskytování úvěrů malým a středním podnikům), přibližně 12 % představují investice v oblasti vodohospodářství či kanalizace a přibližně 11 % tvoří investice v oblasti dopravy.

3.2 PŘEHLED FINANCOVÁNÍ POSKYTNUTÉHO EIB PODLE REGIONŮ A ODVĚTVÍ

Tabulka č. 1 uvádí přehled objemu financování poskytnutého EIB v roce 2018 v regionech, na které se vztahuje vnější úvěrový mandát, včetně financování v rámci záruky EU a financování v rámci nástrojů vlastního rizika.

Tabulka č. 1: Finanční operace EIB podepsané v roce 2018 v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát (po odečtení zrušených úvěrů)

Region (v milionech EUR)	Operace se zárukou EU			Nástroje vlastního rizika EIB nebo finanční prostředky třetích stran	Celkem
	Komplexní záruka	Záruka ke krytí politických rizik	Vnější úvěrový mandát celkem		
Země usilující o přistoupení k EU	1 182	60	1 242	230	1 472
Středomoří	1 944	20	1 964	60	2 024
Východní sousedství, Rusko	470	162	632	--	632
Asie	205	--	205	600	805
Střední Asie	--	--	--	200	200

¹⁶ <https://www.eib.org/en/projects/initiatives/resilience-initiative/index.htm>

¹⁷ EIB odměňuje EU za rozpočtovou záruku v rámci soukromého mandátu iniciativy na posílení ekonomické odolnosti tím, že EU přenechává výnosy spojené s rizikem z těchto operací.

Latinská Amerika	347	--	347	292	639
Jižní Afrika	70	--	70	--	70
Celkem	4 218	242	4 460	1 382	5 842

Z operací mimo EU (včetně zemí AKT, zámořských zemí a území a států ESVO) v hodnotě 7,7 miliardy EUR podepsala EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, v roce 2018 úvěry ve výši 5,8 miliardy EUR. V zemích usilujících o přistoupení k EU a v regionech sousedství (jižního i východního) dosáhl objem operací přibližně 4,1 miliardy EUR. V Asii, střední Asii, Latinské Americe a Jižní Africe byly podepsány úvěry v hodnotě 1,7 miliardy EUR¹⁸.

Ve srovnání s rokem 2017 celkový objem financování EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, v roce 2018 mírně vzrostl, a to zejména v důsledku zintenzivnění činností na západním Balkáně.

Tabulka č. 2: Čistá hodnota podepsaných úvěrů za rok a kumulativní čistá hodnota podepsaných úvěrů v porovnání se stropy záruk v rámci vnějšího úvěrového mandátu v období 2014–2020 (rozhodnutí 466/2014/EU ve znění rozhodnutí (EU) 2018/412)

Region/rok (v milionech EUR)	2014 (2. pol.)	2015	2016	2017	2018	Celkem 2014 (2. pol.)–2018	Strop záruky	Míra využití
Země usilující o přistoupení k EU	200	906	582	170	1 242	3 100	7 635	41 %
Středomoří	379	726	1 299	1 168	1 789 *	5 973	11 170	53 %
<i>Soukromý mandát iniciativy na posílení ekonomické odolnosti**</i>				612	325	937	2 300	41 %
Východní sousedství, Rusko	975	1 401	1 493	657	632	5 158	6 650	78 %
Asie	45	433	45	118	205	846	1 165	73 %
Střední Asie	70	70	20	22		182	224	81 %
Latinská Amerika	219	468	319	371	347	1 725	2 694	64 %
Jižní Afrika		150		50	70	270	462	58 %

¹⁸ Jak je uvedeno výše, kromě toho byly během roku 2018 převedeny pod vnější úvěrový mandát na období 2014–2020 dvě operace podepsané v letech 2005–2006 v oblasti jižního sousedství, jejichž objem společně činil 150 milionů EUR. Tyto dvě operace nejsou zahrnuty v tabulce č. 1 (přehled úvěrů podepsaných v roce 2018), jsou však zohledněny v tabulce č. 2 (využití stropů záruky v rámci vnějšího úvěrového mandátu).

Celkem	1 888	4 154	3 758	3 168	4 610*	17 578	32 300	54 %
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------	---------------	-------------

** Včetně dvou operací v oblasti jižního sousedství o objemu 150 milionů EUR, které byly během roku 2018 převedeny pod vnější úvěrový mandát na období 2014–2020 z dřívějších mandátů.*

*** Soukromý mandát iniciativy na posílení ekonomické odolnosti zahrnuje západní Balkán a region Středomoří.*

Kumulativní hodnota úvěrů podepsaných v rámci vnějšího úvěrového mandátu za období 2014–2018 dosáhla po odečtení zrušených úvěrů na konci roku 2018 přibližně 17,6 miliardy EUR. Kumulativní míra využití vnějšího úvěrového mandátu z hlediska čisté hodnoty podepsaných úvěrů činila 54 % z celkového stropu záruky.

Nejnižší míra využití záruky EU je patrná mezi zeměmi usilujícími o přistoupení k EU. To lze vysvětlit omezením operací EIB v Turecku vzhledem k politickému a hospodářskému vývoji od roku 2016. Nejvyšší míra využití, přinejmenším pokud jde o podepsané úvěry, je zaznamenána ve Střední Asii a východním sousedství.

Co se týče soukromého mandátu iniciativy na posílení ekonomické odolnosti, který byl zřízen pozměňujícím rozhodnutím (EU) 2018/412, EIB z něj na konci roku 2018 využila již 41 %.

Pokud jde o odvětvové rozdělení operací v rámci vnějšího úvěrového mandátu v roce 2018, první místo opět zaujímají úvěrové linky poskytnuté místním bankám, jež slouží jako zprostředkovatelé financování pro rozvoj soukromého sektoru (33 %). Většinu operací v rámci vnějšího úvěrového mandátu nicméně tvoří investice do infrastruktury, zejména v odvětví dopravy, energetiky a vodohospodářství/kanalizace.

Tabulka č. 3: Odvětvové rozdělení finančních operací EIB, které byly podepsány v roce 2018 v rámci záruky EU v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát

Odvětví / region (v milionech EUR)	Země usilující o přistoupení k EU	Středomoří (jižní sousedství)	Východní sousedství a Rusko	Asie*	Latinská Amerika	Jižní Afrika	Celkem	Podíl na celkové částce
Úvěrové linky	260	970	155	--	--	70	1 455	33 %
Doprava	746	40	132	130	102	--	1 150	26 %
Energetika	236	387	167	--	46	--	836	19 %
Vodohospodářství, kanalizace	--	438	84	75	139	--	736	17 %
Průmysl	--	--	56	--	--	--	56	1 %
Rozvoj měst	--	77	--	--	24	--	101	2 %
Složená infrastruktura	--	52	--	--	--	--	52	1 %
Zemědělství, rybolov, lesnictví	--	--	38	--	--	--	38	1 %
Tuhý odpad	--	--	--	--	36	--	36	1 %
Celkem	1 242	1 964	632	205	347	70	4 460	100 %

* *Asie nezahrnuje dílčí region Střední Asie, kde nebyly v roce 2018 podepsány žádné operace v rámci vnějšího úvěrového mandátu.*

3.3 ODHADOVANÉ VÝSLEDKY OPERACÍ EIB

Vzhledem k tomu, že většina operací EIB v rámci vnějšího úvěrového mandátu slouží k financování investic do infrastruktury, jejichž dokončení obvykle trvá mnoho let, údaje o skutečných výsledcích a dopadech dosažených s podporou rozpočtové záruky EU bývají běžně k dispozici se značným časovým odstupem.

EIB posuzuje očekávaný dopad svých finančních operací prostřednictvím rámce pro měření výsledků, který se používá od roku 2012. Při hodnocení se určí ukazatele výsledků spolu s výchozími scénáři a cíli, na jejichž základě jsou odhadovány očekávané hospodářské, sociální a environmentální výsledky. Po celou dobu životnosti projektu je na základě těchto referenčních ukazatelů výkonnosti sledováno plnění cílů, o němž je následně podána zpráva při dosažení dvou důležitých milníků: dokončení projektu a tří let od dokončení projektu („po dokončení“) u přímých operací; konce investičního období a konce životnosti fondů soukromého kapitálu a konce období přidělování prostředků u zprostředkovaných úvěrů.

V rámci pro měření výsledků uděluje EIB projektům hodnocení na základě tří „pilířů“:

- i. První pilíř hodnotí očekávaný přínos k prioritám EU a partnerských zemí a způsobilost podle cílů stanovených mandátem EIB. Pomáhá pochopit logiku zásahu EIB s ohledem na očekávané *dopady* projektu.
- ii. Druhý pilíř hodnotí kvalitu a spolehlivost operace na základě očekávaných *výstupů a výsledků*.

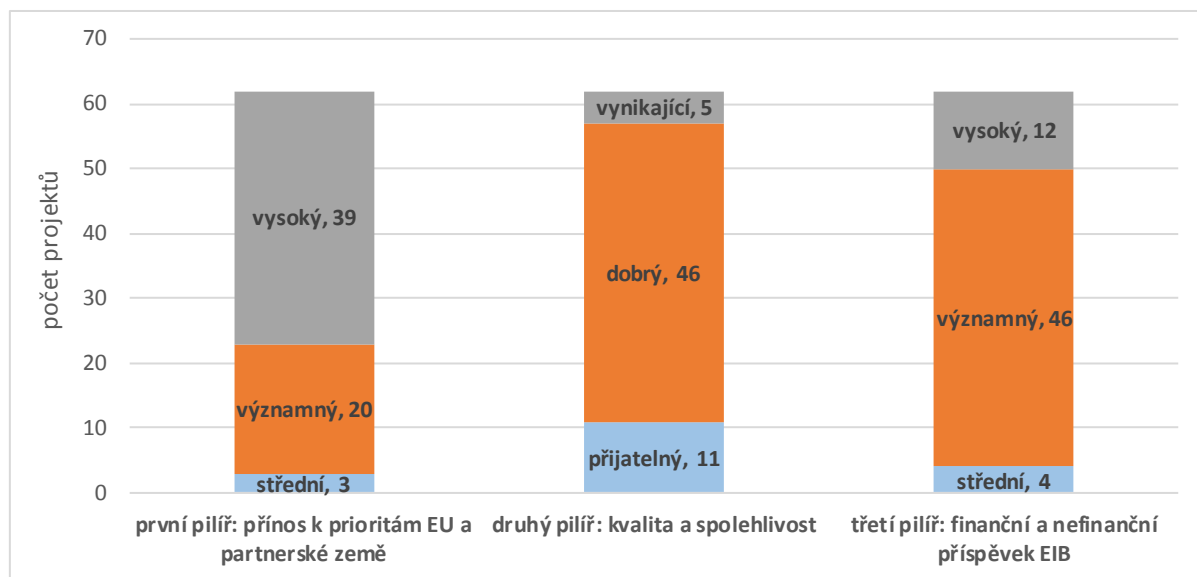
- iii. Třetí pilíř hodnotí očekávaný finanční a nefinanční příspěvek (přidanou hodnotu) EIB k danému projektu ve srovnání s tržní alternativou. Pomáhá posoudit logiku zásahu na úrovni *vstupu* EIB do daného projektu.

V tomto oddíle jsou uvedeny odhady EIB na základě rámce pro měření výsledků ve vztahu k 62 projektům, u nichž byla v roce 2018 podepsána první smlouva o financování v rámci vnějšího úvěrového mandátu a prostřednictvím nástrojů vlastního rizika EIB. Celkový objem financování schváleného EIB pro tyto projekty činí 7,2 miliardy EUR.

V roce 2018 bylo 59 ze 62 nových projektů v rámci prvního pilíře hodnoceno EIB přinejmenším jako „významné“, což znamená, že se má za to, že jsou v souladu s cíli vnějšího úvěrového mandátu a že významně přispívají k naplňování vnitrostátních rozvojových cílů nebo rozvojových cílů EU, a to vždy v jedné z těchto oblastí významně a ve druhé středně. Celkem 39 projektů získalo od EIB vzhledem k významnému příspěvku k naplňování priorit EU i vnitrostátních rozvojových cílů „vysoké“ hodnocení.

Hodnocení v rámci druhého pilíře je založeno převážně na spolehlivosti, finanční a ekonomické udržitelnosti projektu. V rámci druhého pilíře ohodnotila EIB pět nových projektů podepsaných v roce 2018 jako „vynikající“ a 46 projektů jako „dobré“, přičemž průměrná ekonomická míra návratnosti dosahovala u projektů v oblasti infrastruktury 10 % až 15 %. 11 projektů vyhodnotila EIB jako „přijatelné“, často z důvodu vysoce rizikového prostředí nebo nedostatků na straně předkladatelů.

Graf č. 3: Hodnocení nových operací podepsaných v roce 2018 v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, které provedla EIB na základě rámce pro měření výsledků



V rámci třetího pilíře vyhodnotila EIB očekávaný finanční a nefinanční příspěvek u 58 projektů jako „vysoký“ nebo „významný“, a to především kvůli stanovené době splatnosti poskytnutého financování, která přesahuje obvyklou dobu splatnosti na místních trzích.

Díky doposud shromážděným výsledkům získaným díky rámci EIB pro měření výsledků začínají být postupně k dispozici také údaje o skutečně dosažených výsledcích u některých operací, u nichž byly očekávané výsledky formulovány prostřednictvím rámce pro měření výsledků po zahájení jeho fungování v roce 2012. Za rok 2018 podala EIB zprávu o skutečných výsledcích pro devět úvěrových linek – šest v Turecku a po jedné v Gruzii, Libanonu a na Ukrajině. V rámci těchto úvěrových linek dále poskytly partnerské banky celkem 1,52 miliardy EUR formou 5 740 úvěrů, z nichž 5 504 využily malé a střední podniky a 232 společnosti se střední tržní kapitalizací. Díky těmto úvěrům bylo možné v konečných přijímajících společnostech zachovat 235 000 pracovních míst, z toho přibližně 40 % ve společnostech se střední tržní kapitalizací. Průměrná doba splatnosti úvěrů poskytnutých konečným příjemcům (váženo podle velikosti úvěru) činila 4,4 roku. Přijímající společnosti měly v průměru 41 zaměstnanců.

3.4 UPLATNĚNÍ ZÁRUKY EU

V roce 2018 podala EIB nové žádosti o plnění ze záruky EU v důsledku nesplacených částek syrských státních úvěrů. Od roku 2012 do roku 2018 požádala EIB o celkovou částku ve výši 421,2 milionu EUR, z toho v roce 2018 o částku ve výši 55,6 milionu EUR, přičemž zbytková jistina, s ohledem na niž by bylo možno požádat o plnění ze záruky, na konci roku 2018 činila 211,5 milionu EUR¹⁹. Úsilí o vymáhání nesplacených částek nebylo doposud úspěšné. EIB podnikla následné kroky u příslušných soudů s cílem zachovat nároky EU na částky, které Sýrie dluží.

4. SPOLUPRÁCE EIB S JINÝMI PARTNERY

4.1 SPOLUPRÁCE S KOMISÍ

Spolupráce mezi EIB a Komisí v záležitostech týkajících se vnějšího úvěrového mandátu se uskutečňuje v rámci širšího partnerství mezi oběma institucemi, včetně Evropského fondu pro strategické investice (v rámci EU) a nástrojů kombinujících zdroje financování na podporu rozvojové činnosti finančních institucí mimo EU a v rámci Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD).

EIB pokračovala ve využívání nástrojů EU kombinujících zdroje, tj. zvýhodněného financování z rozpočtových zdrojů EU, na podporu vypracovávání a/nebo provádění projektů financovaných EIB. V roce 2018 bylo na provádění ze strany EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, schváleno 24 nových grantů v celkové hodnotě 193 milionů EUR, jež byly zcela nebo částečně financovány z rozpočtu EU. Z této částky bylo 43 milionů EUR přiděleno na technickou pomoc, 105 milionů EUR na investiční granty, 40 milionů EUR na rizikový kapitál a 5 milionů EUR na subvence úrokových sazeb.

EIB je rovněž jedním z partnerů provádějících novou záruku EU, která je poskytována prostřednictvím EFSD. Vnější úvěrový mandát a EFSD se však zaměřují na různé typy produktů, dlužníků a zeměpisných oblastí. EFSD se například nevztahuje na západní Balkán,

¹⁹ Částky jsou vykázány v ekvivalentu v EUR ke dni 31. prosince 2018 pouze pro orientační účely. V případě některých žádostí o plnění ze záruky se jedná o dlužné částky v jiných měnách.

zatímco vnější úvěrový mandát nezahrnuje velké části Afriky. Proces rozhodování o zárukách EU udělených v rámci EFSD se mimoto liší od počáteční sedmileté záruky poskytnuté EIB v souvislosti s vnějším úvěrovým mandátem.

V červnu 2018 navrhla Komise přepracovat poskytování rozpočtových záruk EU na investice mimo EU v souvislosti s nástrojem pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) po roce 2020²⁰. Přístup navrhovaný na období po roce 2020 je založen na koncepci „otevřené architektury“, v níž by EIB zůstala důležitým partnerem pro financování investic na podporu udržitelného rozvoje mimo EU, pro záruky EU by však byla způsobilá i řada dalších finančních institucí²¹. Nástroj NDICI předpokládá silnější politické řízení ze strany EU a posílenou koordinaci s finančními institucemi, které slouží jako partneři při provádění. Zatímco se návrhem nástroje NDICI zabývají Evropský parlament a Rada, proběhla navazující technická jednání mezi Komisí a EIB, která by měla pomoci upřesnit případnou koncepci záruk po roce 2020, jež by mohla EU poskytovat EIB.

4.2 SPOLUPRÁCE S EVROPSKÝM VEŘEJNÝM OCHRÁNCEM PRÁV

Memorandum o porozumění podepsané mezi EIB a evropským veřejným ochráncem práv v roce 2008 stanoví základ pro obě fáze mechanismu EIB pro vyřizování stížností. Stížnostmi se nejprve zabývá interní mechanismus EIB (EIB-CM), než jsou případně předány k přezkoumání veřejnému ochránci práv. V listopadu roku 2018 EIB svůj mechanismus pro vyřizování stížností aktualizovala²².

V roce 2018 evropský veřejný ochránce práv neoznámil ani neuzavřel žádné stížnosti související s činností EIB v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát.

Co se týče interní fáze mechanismu EIB pro vyřizování stížností, počet nových stížností v souvislosti s projekty zaregistrovanými v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, vzrostl z 14 v roce 2017 na 19 v roce 2018. Z nich se 12 týkalo životního prostředí a sociálních věcí, 5 zadávání zakázek předkladateli projektů a 2 zadávání zakázek samotnou EIB (poradenské služby). Během téhož roku 2018 bylo v mechanismu EIB-CM uzavřeno 17 případů týkajících se regionů, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát: 4 v Bosně a Hercegovině, 1 v Egyptě, 4 v Gruzii, 1 v Jordánsku, 1 v Maroku a 6 v Srbsku. Závěry ohledně těchto stížností, jimiž se mechanismus EIB-CM zabýval, se pohybovaly od „nepodložených tvrzení“ (11 případů) přes „smírné řešení“ (1) a „opodstatněná tvrzení“ (2) po „doporučené oblasti ke zlepšení“ (3).

²⁰ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (COM(2018) 460 final ze dne 14. června 2018).

²¹ Viz také sdělení Komise ze dne 12. září 2018 s názvem „Na cestě k účinnější finanční architektuře pro investice mimo Evropskou unii“, COM(2018) 644 final.

²² <http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>

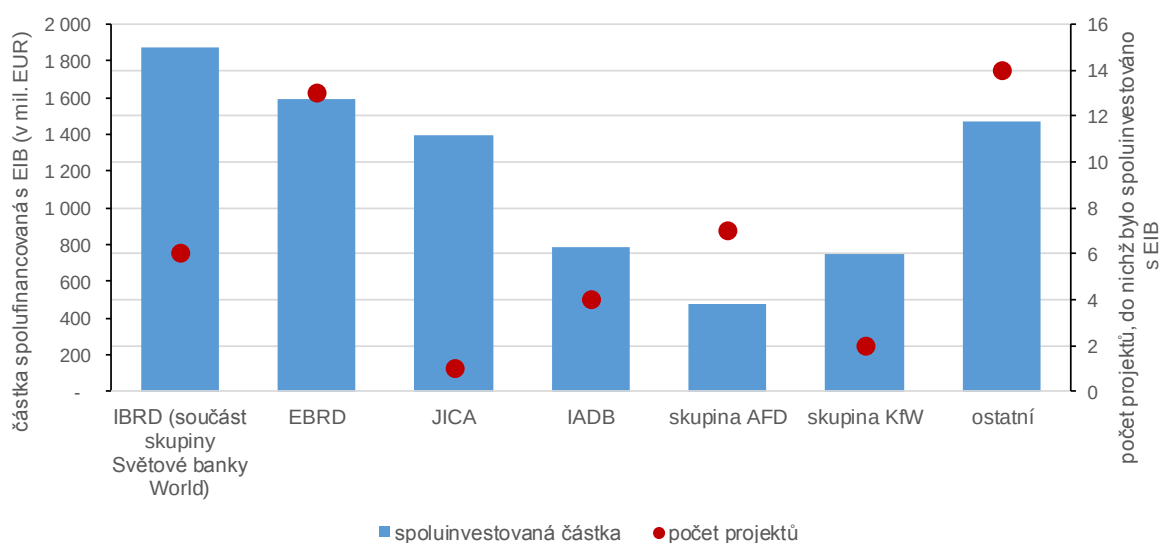
4.3 SPOLUPRÁCE S MEZINÁRODNÍMI FINANČNÍMI INSTITUCEMI

Spolupráce EIB s ostatními mezinárodními finančními institucemi a rozvojovými finančními institucemi členských států EU sahá od dialogu o institucionálních záležitostech a tematických otázkách po spolufinancování operací a sdílení relevantních technických řešení.

V roce 2018 spolufinancovaly EIB a Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) 13 projektů mimo EU, což je doposud nejvyšší počet za jeden rok. Sedm projektů bylo spolufinancováno se skupinou AFD (Francie) a dva se skupinou KfW (Německo). Dále bylo šest projektů spolufinancováno s Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj (IBRD), která je součástí skupiny Světové banky; mezi tyto projekty patřil transanatolský plynovod nebo projekt udržitelné dopravy v Bogotě. Poslední zmíněný projekt spolu se třemi dalšími zahrnoval rovněž spolufinancování z Meziamerické rozvojové banky (IADB). Kromě toho se v roce 2018 uskutečnila významná společná investice s Japonskou mezinárodní agenturou pro spolupráci (JICA), která se týkala tranše B, z níž byl financován projekt Bosporského tunelu v Turecku.

EIB, AFD a KfW nadále úzce spolupracovaly rovněž v rámci iniciativy o vzájemné důvěře. Tato iniciativa, zahájená v roce 2013, zefektivňuje a usnadňuje poskytování podpory příjemcům formou spolufinancování díky tomu, že jeden z uvedených tří partnerů zaujme roli hlavního poskytovatele financování na určité úkoly související s projektem, například pokud jde o hloubkovou kontrolu nebo dohled nad zadáváním zakázek ve vztahu k určitým částem projektu. Orgány partnerů v rámci iniciativy o vzájemné důvěře, které mají řídicí a rozhodovací pravomoci, se seznamují s dokumenty vypracovanými jinou institucí a na jejich základě přijímají vlastní rozhodnutí. Celkově bylo na konci roku 2018 v regionech, na něž se vztahuje vnější úvěrový mandát, za účasti skupiny AFD a/nebo KfW spolufinancováno 37 projektů, pro které EIB podepsala smlouvy v rámci stávajícího vnějšího úvěrového mandátu (od poloviny roku 2014), přičemž iniciativa o vzájemné důvěře zahrnovala 10 z nich.

Graf č. 4: Spolufinancování projektů EIB podepsaných v roce 2018 ze strany mezinárodních finančních institucí a rozvojových finančních institucí



Pozn.: Částky, jež mají být spoluiinvestovány jinými mezinárodními finančními institucemi a rozvojovými finančními institucemi, jsou čistě orientační a vycházejí z odhadů provedených v raných fázích vývoje projektů.